

Oslo universitetssykehus HF

Styresak

Dato møte: 25. juni 2021

Saksbehandler: VAD Økonomi og finans, Direktør Oslo sykehuservice

Vedlegg:

SAK 52/2021 ETABLERING AV AMBULANSESENTER ØST I OSLO

Forslag til vedtak:

1. *Styret gir sin tilslutning til at det gjennomføres en konseptutredning for etablering av arealer til et nytt ambulansesenter øst i Oslo. Konseptutredningen gjennomføres i samarbeid med utleier og med utgangspunkt i det foreliggende utredningsarbeidet i saken.*
2. *Styret ber administrerende direktør oversende saken til Helse Sør-Øst RHF for godkjenning av oppstart konseptfase.*
3. *Styret ber administrerende direktør søke Helse Sør-Øst RHF om å få godkjent bruk av en finansiell leieavtale i forbindelse med arealene til senteret.*
4. *Etter godkjenning av finansiell leie fra Helse Sør-Øst RHF, ber styret administrerende direktør om å ferdigstille et utkast til leieavtale for lokaler til et nytt ambulansesenter på Alna, med en varighet på 10 år med mulighet for forlengelse i ytterligere to perioder på 5 år.*
5. *Styret ber om at planen for fremtidig infrastruktur i ambulansetjenesten gjennomgås og evalueres på bakgrunn av erfaringer fra ambulansesenteret på Alna. Styret legger til grunn at gjennomgangen blir gjort med involvering og medvirkning fra de ansatte.*

Oslo, den 18. juni 2021

Bjørn Atle Bjørnbeth

Sammendrag

Kapasitetsutfordringer i ambulansetjenesten ved Oslo Universitetssykehus HF samt behov for oppskalering av driften, gir behov for lokaler til et ambulansesenter øst i Oslo. På bakgrunn av dette ga styret den 18. desember 2019 (sak 91/2019) sin tilslutning til at helseforetaket skulle leie arealer på Ulven til formålet. Etter styrets behandling ble premissene for saken og styrets vedtak vesentlig endret. Prosessen med utleier ble derfor avsluttet og det er fullført en anbudsrunde som har resultert i et tilbud om å leie et nytt bygg på Alna med en egnethet og beliggenhet tilpasset virksomheten. I denne saken foreslås det at styret slutter seg til å gå videre med tilbudet ved å utrede det nærmere og forhandle fram et utkast til leieavtale.

Det foreligger et utkast til en 10-årig leieavtale med mulighet for forlengelse i ytterligere to perioder på 5 år. Samlet forpliktelse i leieperioden, inkludert opsjoner, vil være over 100 millioner kroner og leieavtalen er vurdert å være en finansiell leieavtale som må godkjennes av Helse Sør-Øst RHF.

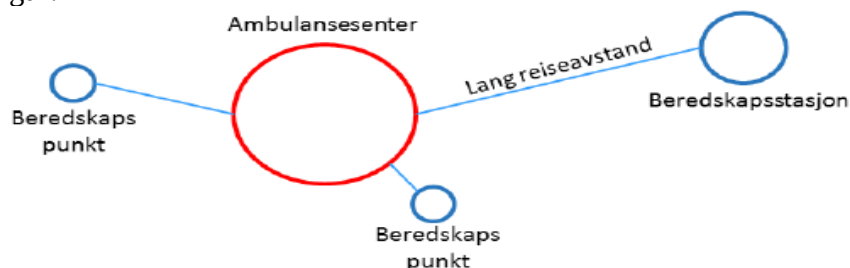
I henhold til Helse Sør Østs finansstrategi skal leieavtaler over 100 millioner kroner der det oppføres nybygg følge tidligfaseveilederen og legges denne til grunn i prosjektutredninger. Oslo universitetssykehus HF skal ikke selv forestå bygging av lokaler, men ønsker å gå videre i en konseptfase med utleier. Dersom styret slutter seg til dette foreslås det at saken sendes til Helse Sør-Øst for godkjenning av oppstart konseptfase.

Bakgrunn

Dagens ambulansetjeneste er delt opp i 19 ambulansestasjoner fordelt på 6 områder. Plassering av dagens stasjoner er historisk betinget blant annet igjennom kommunenes tidligere eierskap til tjenesten. Endringer i demografi og nedslagsfelt har gjort at stasjonene ikke lenger er optimalt plasserte, og de er heller ikke tilpasset dagens krav til HMS og hygiene med videre. I årene fremover vil det være utfordringer knyttet til å drifte og organisere avdelingen mer effektivt på mange stasjoner med sikte på aktivitet, pasientsikkerhet og tilgjengelighet, økonomiske rammer, tilgang av personell, kompetansebehov samt nødvendig logistikk og IKT-støtte.

Ambulansetjenesten har økt sin aktivitet med 42 prosent fra 2008 til 2020, som gir en årlig vekst på 4,5 prosent. I økonomisk langtidsplan er det tatt høyde for årlig 2,5 prosent vekst i oppdragsmengden for planperioden. Tjenesten har økt antallet ansatte og bilkapasiteten for å håndtere dette, i tillegg til å differensiere sitt tjenestetilbud.

Ambulanseavdelingen har utarbeidet en skisse til en plan for fremtidig antall og konfigurasjon av ambulansestasjoner. Planen innebærer å samle 16 av de små stasjonene i 5 større enheter - «ambulansesentre». Tilhørende beredskapsstasjoner og beredskapspunkter vil være strategisk plassert i forhold til ambulansesenteret i samsvar med aktiviteten og samfunnsmessige endringer. Dette er illustrert i følgende figur:

Et ambulansesenter vil være et oppmøtested for ansatte, hvor de kan skifte til arbeidstøy, hente og kjøre ut med en ferdigstilt ambulanse. Bruk av beredskapspunkter vil styres av aktiviteten og oppfølgende måling av ytelsen. Enheten er tenkt dimensjonert for inntil 200 ansatte, 30-40 ambulanser og med fast tilstedeværelse av ledelse. I vaktskifter vil det være dimensjonert for at opp til 70 personer kan være til stede samtidig. Ved etablering av ambulansesentre vil enkelte beredskapspunkter kunne avvikles. Eksempelvis vil senteret på Alna gjøre beredskapspunktet på Grorud overflødig.

Etableringen av en større ambulansestasjon i form av et ambulansesenter øst i Oslo ved Alna, vil ivareta presserende behov for utbedringer, og være en mulighet for utvikling og utprøving av fremtidige løsninger. Løsningen forventes å gi flere kvalitets- og driftsgevinster.

Mulighet for å samle virksomheter og plass til ansatte og biler

Ambulansesenteret på Alna vil gi mulighet til å flytte ut av Brobekk stasjon som holder til i et bygg som er underdimensjonert for dagens virksomhet. Lokalene på Brobekk leies av Oslo kommune. Stasjonen har i dag 31 årsverk og dobbelt så mange ansatte som da det ble tatt i bruk i 2006. Dette skyldes at kapasiteten i tjenesten er blitt utvidet uten at lokalene er utvidet tilsvarende. Stasjonen gir ikke mulighet for utvidelse, og det mangler areal til blant annet oppholdsrom, hvilerom og garderober.

Det nye senteret er tenkt som et fast oppmøtested for ambulansetjenestens bemanningspool. Formålet med bemanningspoolen er å dekke ledige vakter som oppstår ved fravær. Ordningen som per nå omfatter 24 paramedic-stillinger, gir en mer robust turnusplanlegging, og Alna vil være en hensiktsmessig lokalisering for effektiv forvaltning av ordningen. De ansatte i poolen vil ved ledighet/beredskap ha nær tilgang til garderobefasiliteter, lager av utstyr og underliggende varelogistikk, og dermed kunne være operative på kort varsel.

Ambulansetjenesten trenger egne kurslokaler, blant annet fordi tjenesten er desentralt organisert, og ansatte må fysisk møte til kurs/sertifisering sentralt. Kompetansegrunnlaget som et vesentlig premiss for tjenestens kvalitetssikring, baseres i all hovedsak på en omfattende etatsintern opplæring med fysisk tilrettelegging for økt bruk av simuleringstrening.

Bygg 30 fra 1952 på Ullevål sykehus benyttes i dag av kompetanseenheten som tilbyr kurs, sertifisering og resertifiseringer av ambulansepersonell, samt av felles operative enheter som legebil, akuttbil og Innsatsleder helse. Lokalene i bygg 30 er ikke lenger egnede grunnet manglende ventilasjon og annet bygningsmessig forfall. Det mangler garderobefasiliteter samt garasjeanlegg. Selv med en utbedring vil ikke lokalene være godt egnede til formålet.

Etablering av «hvite biler», syketransporter, frigjør kapasitet for de ordinære ambulansene. Dette har gitt positive effekter ved at de hvite bilene tar unna elektive planlagte turer for pasienter som ikke har behov for tilsyn eller behandling under transportforløpet, og som ikke er i stand til å benytte seg av ordinær kollektiv transport. De hvite bilene er fordelt på to lokalisasjoner med tre enheter på Ullevål sykehus og tre på SPAT Lørenskog. Det er allerede uløste kapasitetsbehov når det gjelder plass til ambulanser på SPAT Lørenskog, og det er mangel på adekvate garderober og parkeringsfasiliteter både på Ullevål sykehus og Lørenskog. En

operativ skalering av hvite biler vil derfor være vanskelig å få til uten utvidet parkeringskapasitet som kan etableres med ambulansesenteret.

Bedret responstid og økt kapasitet

Alna er en plassering nær motorvei retning nordover og sørover som vil bedre responstiden for områdene Grorud, og Stovner hvor måloppnåelsen er jevnt lavere enn ønsket. Aktiviteten i disse tre områdene er allerede høy og økende. Oppskalering av kapasitet hindres av mangel på parkerings- og oppholdsareal. Totalt er det behov for om lag 17 nye garasjeplasser i nevnte område. Bilene må kunne stå tørt og varmt under tak for å være klare for innsats. Det er blant annet krav etter farmasøytisk tilsyn at medikamenter skal oppbevares i riktig temperatur. Dette øker også levetiden på bilene og vil spare vedlikeholdskostnader.

Øvrige driftsgevinster

Et nytt lokale for et ambulansesenter vil kunne tilrettelegges for servicefunksjoner som for eksempel enkle feilrettinger, dekkskift, etterfylling av utstyr og renhold av biler. Mulighet til lagring av dekk vil redusere utgiften som tjenesten i dag bruker for tilsvarende tjenester. Samlet forventes en reduksjon av bilkostnadene.

Et ambulansesenter vil gi bedre fleksibilitet når det gjelder bemanning og beredskapstilpasninger. Samling av flere ansatte på ett sted i en større driftsenhet, åpner muligheten for å omdisponere eget personell til å kunne utføre enkelt vedlikehold av bilparken, etterfylling og rutinemessig sjekk. Dette vil medføre at ambulansepersonell i vakt kan bruke mer tid til tjenesteproduksjon. Ett sentralt sted for møte- og undervisningsrom vil også være positivt for gjennomføring av øvelser, kompetanseutveksling og fagutvikling.

Senteret vil også fungere som transittsted for biler til og fra service. Beredskapsbiler vil kunne hentes ut og biler til service kan settes igjen. Beredskapsforflytninger av ambulanser og forbruket av personell til ikke produksjonsrettet aktivitet, vil reduseres ved opphør av lagring på flere lokalisasjoner med geografisk avstand. Med dette vil minimal operativ tid gå tapt og enheten kan driftes mer effektivt. Også en reduksjon av samlet utslipp i samsvar med miljøkrav. En flytting av Brobekk stasjon med en samlokalisering av denne med Hvite biler, bemanningspool og kompetanseenheten på Ullevål sykehus, vil samlet sett optimalisere plassering av ambulansene for å sikre pasientene best mulig tilbud.

Tidligere prosess og vedtak i styret på saken

Oslo universitetssykehus publiserte høsten 2019 en veiledende kunngjøring for egnede lokaler med en plassering som er formålstjenlig for å dekke store deler av Oslo øst. En utleier meldte sin interesse og tilpasninger av de aktuelle lokaler på Ulven ble utredet. På bakgrunn av dette ble det fremmet en sak til styre som 18. desember 2019 (sak 91/2019) gjorde følgende vedtak:

1. *Styret gir administrerende direktør fullmakt til å ferdigstille leieavtale om lokaler på Ulven med en varighet på 10 år med mulighet for forlengelse i ytterligere to perioder på 5 år.*
2. *Styret ber administrerende direktør om å oversende ferdigstilt avtale til Helse Sør-Øst RHF for godkjenning.*

3. *Administrerende direktør gis fullmakt til å inngå leieavtalen forutsatt godkjenning fra Helse Sør-Øst RHF*
4. *Styret ber om at planen for fremtidig infrastruktur i ambulansetjenesten gjennomgås og evalueres på bakgrunn av erfaringer fra ambulansesenteret på Ulven. Styret legger til grunn at gjennomgangen blir gjort med involvering og medvirkning fra de ansatte.*

Etter styrets behandling ble premissene som ble lagt til grunn for styresaken (91/2019) vesentlig endret. Dette skyldtes blant annet at de planlagte bygge- og anleggsarbeider ble så omfattende at prosjektet måtte anses som en bygge- og anleggsanskaffelse, og leieunntaket i regelverket for offentlige anskaffelser kunne dermed ikke benyttes. På bakgrunn av dette avsluttet Oslo universitetssykehus HF prosess med utleier.

Ambulansetjenesten har deretter i samarbeid med Oslo sykehuservice prosjektorganisasjon utarbeidet en detaljert funksjonsbeskrivelse med kriterier knyttet til brukervennlighet, arbeidsmiljø, byggeteknisk kvalitet og avstand til hovedfartsårer og offentlig transport. Denne ble lagt til grunn for en offentlig anskaffelse for lokaler til et nytt ambulansesenter. Etter fullført anbudsrunde har Oslo universitetssykehus HF nå et tilbud om å leie et nytt bygg på Alna med en egnethet og beliggenhet tilpasset virksomheten.

Areal for et nytt ambulansesenter øst i Oslo

Bygget på Alna er planlagt med et areal på 4767 m² og med gode løsninger for vognhall, parkering, innpassering og innlasting i biler, servicegarasje, vaskehall, oppholdsrom, garderober, kontorarealer og undervisningsarealer.

Leieavtalen med en årlig leiekostnad på 12,2 millioner inkludert driftskostnader vil med en varighet på 10 år med mulighet for forlengelse i ytterligere to perioder på 5 år, gi en total forpliktelse på over 100 millioner kroner. Forbehold om godkjenning fra Helse Sør Øst RHF er ivarettatt i prosessen, og en videre prosjektgjennomføring må godkjennes av Helse Sør-Øst RHF. Leieavtalen er også vurdert å falle inn under regelverk for finansiell leie i finansstrategien til Helse Sør-Øst.

Etter godkjenning fra Helse Sør-Øst RHF, vil det måtte settes i gang en prosjektering i samarbeid med utleier og det må inngås leiekontrakt innenfor rammen som fremgår av denne saken, før oppstart byggeprosjekt. I denne sammenheng vil det inngås en samarbeidsavtale som skal regulere forholdet mellom de to partene dersom det skulle oppstå utfordringer i løpet av prosjektgjennomføringsprosessen frem til overtakelse av bygget.

Lokalene vil imidlertid ha kapasitet til å ta imot forventet vekst i flere år fremover og samtidig gi mulighet for driftsgevinst ved at kostnadene knyttet til økt aktivitet vil bli mindre enn de vil ha blitt uten nye lokaler. Mer konkret vil det være mulig redusere kostnader til støttefunksjoner samtidig som kostnadsveksten knyttet til ambulansetjenesten forventes å bli lavere enn den ville blitt med dagens lokalisasjoner.

Økonomi

De økonomiske beregningene i følgende tabell viser til at det i en 10-årsperiode er kostnadsbesparelser ved samlokalisering. Følgende forutsetninger er lagt til grunn;

det gir redusert tid ved forflytting av biler mellom lokasjoner, og besparelser på transport mellom verksted og senter. Bruk av interne kursfasiliteter i stedet for eksterne, lokalisering av medisinerrom og varelogistikk, er i tillegg løsninger som det vil være besparelser i. Klinikken ser at ved å samle flere personer et sted, vil det også være lettere å bruke personell på tvers, noe som gir innsparing i blant annet overtid. Ved at det flyttes ut av flere lokasjoner, Brobekk, Grorud, noe på Storgata 40 og Ullevål, vil også leie og FDV kostnader helt eller delvis bortfalle. Noen kostnader til knyttet til IKT og møbler vil komme i tillegg.

-	Total
-	NOK
<u>Gevinst - Dagens drift</u>	
Redusert tid til forflytting av bil	35 000 000
Reduserte kostnader kurs (leie lokaler)	5 000 000
Redusert leiekostnad	22 200 000
Redusert vedlikeholdskostnader	5 000 000
Redusert FDV kostnader Ullevål	7 000 000
Effektivisering ambulanse	20 000 000
Samling av logistikkfunksjonen	15 000 000
Total Gevinst - dagens drift	109 200 000
<u>Gevinster - Fremtidige behov</u>	
Redusert bruk av årsverk	20 000 000
Total Gevinst - fremtidige behov	20 000 000
TOTALE GEVINSTER	129 200 000
<u>Prosjekt-/drifts-/forvaltningskostnader</u>	
Kostnad leieavtale	122 000 000
Kostnader IKT	0
Kostnader utstyr	0
Total prosjektkostnader	122 000 000
Resultat	7 200 000
Kontantstrøm	7 200 000
Akkumulert Kontantstrøm	7 200 000
Nåverdi	5 734 279
Diskonterings- rate	4,0 %

Medvirkning og drøfting

Klinikken og Ambulanseavdelingen, med lokale tillitsvalgte og vernetjeneste, har vært involvert og i prosjektet som utarbeidet den detaljerte funksjonsbeskrivelsen for senteret, spesielt under planleggingen da prosjektet Ulven var aktuelt. Det er gjennomført informasjons - og statusmøter med berørte ledere og ansatte.

Ambulansesenter på Alna, ble drøftet med foretakstillitsvalgte og foretaksverneombud den 16. juni 2021. I drøftingsmøtet ble det uttrykt betinget støtte til ambulansesenter på Alna, men en av organisasjonene presiserte at for dem innebærer dette ikke en samtidig generell tilslutning til ambulansesenter som konsept. Det ble uttrykt ønske om mer involvering i det videre arbeidet. Det ble også tatt opp hvilken virkning senteret vil ha for Ambulanseavdelingen på Ullevål sykehus. Ambulanseavdelingen skal fortsatt ligge på sykehuset, men kompetanseenheten og bemanningspoolen i bygg 30 skal flyttes til sentret på Alna.

Det videre arbeidet i konseptfasen vil bli lagt opp med involvering og medvirkning fra de ansatte, tillitsvalgte og vernetjenesten.

Administrerende direktørs vurdering og anbefaling

Etablering av et ambulansesenter på Alna tar sikte på å gjøre ambulansetjenesten mer fremtidsrettet, robust og forberedt på møtet med eskalerende behov. En samlokalisering i et nytt ambulansesenter vil gi lokaler som oppfyller lovkrav, gi bedre fasiliteter for de ansatte og en bedre plassering av ambulansene for å sikre pasientene et best mulig tilbud.

Det må gjennomføres en nærmere prosjektering for å planlegge realisering av et optimalt bygg med henblikk på tekniske løsninger og økonomi for Oslo universitetssykehus HF sin virksomhet. Dette må gjøres i samarbeid med utleier. De økonomiske beregningene har tatt utgangspunkt i tilbudt årlig leie i størrelsesorden 12,2 millioner kroner, inkl. felleskostnader og viser at kostnadene til nye lokaler i all hovedsak vil kunne finansieres ved at helseforetaket slipper ytterligere investeringer i nåværende arealer. Med nye arealer på Alna kommer i tillegg muligheter for effektivisering av driften.

Det er stort behov for å utbedre forholdene for ambulansetjenesten og det foreslås på den bakgrunn at styret gir administrerende direktør fullmakt til å gå videre med å planlegge realisering av bygget som er tilbudt, med sikte på å kunne inngå en leieavtale med en varighet på 10 år med mulighet for forlengelse i ytterligere to perioder på 5 år.

Videre foreslås det at administrerende direktør får fullmakt til å ferdigstille utkast leieavtalen forutsatt godkjenning fra Helse Sør-Øst RHF.

Administrerende direktør mener at etablering av ambulansestasjon på Alna bør gjennomføres nå på grunn av behovet for økt kapasitet i gode lokaler og for å sikre foretaket en stasjon på et svært egnet område. Det vil også gi erfaringer med modellen.